

Daňový a účetní bulletin 01/2016

Vybrané změny v zákoně o účetnictví od 1.1.2016

Kategorie účetních jednotek - § 1b

Kategorie účetních jednotek se zjišťuje k rozvahovému dni. Vyjádří se skutečnost, zda v dané kategorii nejsou překročeny alespoň dvě z uvedených kritérií:

Účetní jednotka	Aktiva celkem	Roční čistý obrat	Průměrný počet zaměstnanců
Mikro	< 9 mio	< 18 mio	< 10
Malá	< 100 mio	< 200 mio	< 50
Střední	< 500 mio	< 1000 mio	< 250
Velká	> 500 mio	> 1 000 mio	>250

1. účetní období po svém vzniku a přechod mezi kategoriemi

Pokud ve dvou po sobě následujících rozvahových dnech řádných účetních závěrek účetní jednotka překročí nebo přestane překračovat 2 hraniční hodnoty podle § 1b a 1c, změní od počátku bezprostředně následujícího účetního období kategorii účetní jednotky.

V účetním období, které započalo v roce 2016, postupuje účetní jednotka podle právní úpravy pro takovou kategorii účetních jednotek a kategorií skupin účetních jednotek, jejíž podmínky naplnila k rozvahovému dni bezprostředně předcházejícího účetního období.

Vznik jednotky: V prvním účetním období po svém vzniku nebo zahájení činnosti postupuje účetní jednotka podle právní úpravy pro takovou kategorii účetních jednotek a kategorií skupin účetních jednotek, u níž lze důvodně předpokládat, že splní její podmínky k rozvahovému dni prvního účetního období.

Zjednodušení pro mikro a malé účetní jednotky

- ✓ Mohou sestavit **závěrku ve zkráceném rozsahu**, pokud nemají povinnost auditu (§ 18/4)
- ✓ **Nemusí zveřejňovat ve sbírce listin výkaz zisku a ztráty**, pokud nemají povinný audit a pokud jim zvláštní právní předpis tuto povinnost neukládá (§ 21a/9)
- ✓ Nejsou povinny sestavovat přehled o peněžních tocích a přehled o změnám ve vlastním kapitálu (§ 18/2)
- ✓ Neuvádějí ve výroční zprávě nefinanční informace dle §21/2a-f (§ 21/3)
- ✓ Zjednodušený rozsah přílohy k účetní závěrce (§ 18/6, vyhláška 500/2002 Sb. § 39, § 39a)
- ✓ Mikro účetní jednotky **nepřeceňují cenné papíry na reálnou hodnotu** (§ 27/7) ...daňové dopady: § 24/2/zy ZDP – ztráta z prodeje takových cenných papírů je daňově uznatelná
- ✓ Daňové řešení prodeje cenných papírů pro mikro účetní jednotky: § 24/2/zy ZDP: Za daňové výdaje se považuje nabývací cena cenného papíru při jeho prodeji poplatníkem daně z příjmů právnických osob, který je mikro účetní jednotkou s výjimkou uvedenou v písmenech w) a ze)

Pojmy - definice (§ 1d)

Aktivy celkem se rozumí úhrn aktiv zjištěný z rozvahy.

Ročním úhrnem čistého obratu se rozumí výše výnosů snížená o prodejní ceny, dělená počtem započatých měsíců, po které trvalo účetní období, a vynásobená 12.

Průměrným počtem zaměstnanců se rozumí průměrný přepočtený evidenční počet zaměstnanců podle metodiky Českého statistického úřadu.

Definován účel účetní závěrky (§ 7/1)

Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví tak, aby účetní závěrka byla sestavena srozumitelně a podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky **tak, aby na jejím základě mohla osoba, která tyto informace využívá (dále jen „uživatel“), činit ekonomická rozhodnutí.**

Upravena formulace událostí po rozvahovém dni (§ 19/5,6)

Dosavadní úprava ponechávala prostor na dohady o tom, co znamená, že účetní jednotka účtuje „...podle stavu ke konci rozvahového dne...“

Dle nové úpravy::

(5) V účetnictví běžného účetního období musí být k rozvahovému dni zohledněn dopad událostí, které **nastaly do konce rozvahového dne, i když se informace o těchto událostech staly účetní jednotce známými až mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení účetní závěrky....tzv. upravující události, které se musí promítnout do výkazů účetní závěrky**

(6) V případě významných událostí, které nastaly mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení účetní závěrky, jsou důsledky těchto událostí popsány a jejich ekonomické dopady kvantifikovány v příloze v účetní závěrce...**tzv. neupravující události, které se uvádějí do přílohy k účetní závěrce, pokud jsou významné**

Upraveno oceňování zásob / majetku vlastní výroby (§ 25/5/c,d)

Dosavadní způsob umožňoval účetní jednotce volnou volbu mezi oceněním zásob vlastní výroby buď pouze na úrovni přímých nákladů nebo včetně oprávněných režijních nákladů. Takové ustanovení dovolovalo subjektivní volbu metody ocenění, což prostřednictvím účtů změny stavu zásob vlastní výroby ovlivňovalo výši výnosů, zisku i daňového základu a způsobovalo nesrovnatelnost účetních závěrek mezi podniky navzájem.

Dle nové úpravy:

Vlastními náklady u zásob vytvořených vlastní činností **přímé náklady vynaložené na výrobu nebo jinou činnost, popřípadě i přiřaditelné nepřímé náklady**, které se vztahují k výrobě nebo jiné činnosti; do přímých nákladů se zahrnuje pořizovací cena materiálu a jiných spotřebovaných výkonů a další náklady, které vzniknou v přímé souvislosti s danou výrobou nebo jinou činností

Na novou úpravu reaguje i vyhláška 500/2002 Sb., § 49/5:

Vlastní náklady u zásob vytvořených vlastní činností se zjišťují buď ve skutečné výši nebo podle způsobu kalkulace výroby stanoveného účetní jednotkou. Výrobou se rozumí i jiná činnost, při které nevznikají hmotné produkty. **Vlastní náklady zahrnují přímé náklady a poměrnou část variabilních a fixních nepřímých nákladů příčinně přiřaditelných k danému produktu a vztahujících se k období činnosti.** Náklady na prodej se do těchto nákladů nezahrnují. Volbu metody ocenění provede účetní jednotka s ohledem na významnost a věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky.

V případě změny kalkulací oceňování zásob vlastní výroby se bude jednat o změnu metody vykazovanou do jiného výsledku hospodaření (interpretace NÚR)

Účtování stavu zásob vlastní výroby a aktivace vlastních výkonů přes nákladové účty

Dosavadní způsob účtování přes výnosové účty skupiny 61 (Změny stavu zásob vlastní činnosti) a 62 (Aktivace) vedlo ke zkreslování čistého obrátu. Nově zavádí vyhláška 500/2002 Sb. ve směrné účtové osnově **nákladovou skupinu 58 - Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace**, která se dle § 22 a 23 vyhlášky použije pro účtování těchto případů od 1.1.2016.

Účtování přijatých darů do výnosů (§ 25 Vyhl. 500/2002 Sb.)

Dosud: přijaté dary se účtovali do kapitálu a navždy jej tak zatížily.

Nově: účtování do výnosů přes účet skupiny 64 - Jiné provozní výnosy (nepeněžní) / 66 – Finanční výnosy (peněžní)

Daňové dopady: není nutné dodávat dle § 23/3/a/16 (zvýšení základu daně je provedeno již ve výsledku hospodaření)

Zrušení mimořádného výsledku hospodaření a zřizovacích výdajů

Účtové skupiny 58 – mimořádné náklady a 68 – mimořádné výnosy jsou ve směrné účtové osnově zrušeny a odpadá tedy nejasné definování mimořádných událostí. Nadále tedy existuje pouze provozní a finanční výsledek hospodaření.

Nová struktura výkazu zisků a ztráty

Zkrácení lhůty pro zveřejnění účetní závěrky (§ 21a/2,4)

Jednotky s povinným auditem: do 30 dnů ověření auditorem a po jejím schválení, nejpozději do 12 měsíců od rozvahového dne.

Ostatní: do 12 měsíců od rozvahového dne

Zveřejnění účetní závěrky povinně i pro neziskovky (§ 21a/1)

Okruh osob s povinností zveřejnit účetní závěrku byl rozšířen na všechny osoby, zapsané v jakémkoliv „rejstříku“ (dosud pouze v obchodním rejstříku). Proto nově i např. spolky (zapsané v rejstříku spolků) musí v tomto rejstříku zveřejňovat. V případě vedení jednoduchého účetnictví se zveřejní výkaz o majetku a závazcích a přehled o příjmech a výdajích.

Jednoduché účetnictví pro neziskovky vráceno do zákona (§ 13b)

Pro právní jistotu byla do zákona vrácena ustanovení, upravující jednoduché účetnictví, které bylo dosud možné vést pouze některými jednotkami dle přechodných ustanovení při jeho zrušení.

Jednoduché účetnictví může vést pouze právnická osoba, pokud:

- ✓ není plátcem DPH,
- ✓ její celkové příjmy za poslední uzavřené účetní období nepřesáhnou 3 000 000 Kč,
- ✓ hodnota jejího majetku nepřesáhne 3 000 000 Kč a je současně
  - spolkem a pobočným spolkem,
  - církví a náboženskou společností nebo církevní institucí, nebo
  - honebním společenstvem.

Účetní jednotky v jednoduchém účetnictví vedou účetní knihy, kterými jsou:

- ✓ peněžní deník,
- ✓ kniha pohledávek a kniha závazků,
- ✓ pomocné knihy o ostatních složkách majetku.

Účetní jednotky v jednoduchém účetnictví sestavují přehled o majetku a závazcích a přehled o příjmech a výdajích. Přehled sestaví účetní jednotka nejpozději do 6 měsíců po skončení účetního období. Účetní jednotky v jednoduchém účetnictví neuplatňují hospodářský rok